

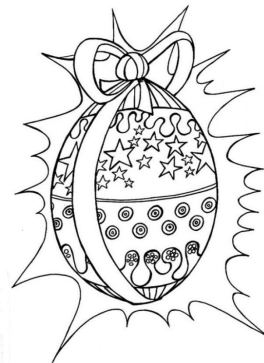
Voorwoord

Pasen, Hemelvaart en Pinksteren zijn van oorsprong gebeurtenissen die als een ‘eenheid’ beleefd en gevierd werden. In de loop der eeuwen zijn deze joods-christelijke feestdagen echter steeds verder uit elkaar gegroeid en als afzonderlijke feesten op de kerkelijke kalender komen staan.

Is het hoogfeest van Pasen al moeilijk genoeg, Hemelvaart en Pinksteren zijn voor velen nog ‘ongemakkelijker’ feesten. De vraag bijvoorbeeld wat het Pinksterweekend zoal gaat brengen heeft meestal eerder betrekking op de besteding van de extra vrije dag dan wat er in de kerk rond dit feest zou kunnen gebeuren. En dan zwijgen we nog maar over Hemelvaart en de vrije vrijdag daarna.

We vroegen een aantal parochianen hoe zij zich vroeger in de vastentijd voorbereidden op Pasen, hoe ze Pasen vierden en wat het paasfeest voor hen anno 2009 betekent. De vastentijd, zo bleek uit de reacties, had voor de meesten te maken met niet snoepen, je iets ontzeggen, een offertje doen, stil staan bij het lijden van Jezus en – voor volwassenen – minder eten. Als je als kind in de vastentijd jarig was, had je permanent pech: nooit geen traktaties thuis of school... en alles moest in het vastentrommeltje. Vasten anno 2009 houdt voor de meesten in: bewust soberder te leven, ook vanuit het besef, dat we het met wat minder consumptie toch nog steeds erg goed hebben. Pasen is nog steeds gekleurde en chocolade paaseieren zoeken met de (klein)kinderen. En hoewel Pasen anno 2009 niet voor iedereen meer het hoogtepunt is in de kerkelijke jaarbeleving, is het voor de meesten toch nog steeds een van de grootste kerkelijke feesten, een mooie viering (Hoogfeest) in de kerk: geen Pasen zonder kerkgang, Pasen als het begin van het katholieke geloof. U leest er meer over in dit nummer.

Wij wensen iedereen een ‘zalig Pasen’ toe!

Redactie

Graf

Enkele jaren geleden meldden diverse kranten dat het graf van Jezus, zijn vrouw, zijn zoon én zijn ouders gevonden zou zijn in Jeruzalem. Gek, maar de wereld stond niet eens even stil bij dit bericht. Terwijl het toch op z'n zacht gezegd een schokkend bericht is. Jezus in een graf... dus niet verrezen... Jezus getrouwd... dus al die arme priesters die honderden jaren in celibaat geleefd hebben, deden dat voor noppes. En dan ook nog een zoon, van wie verder overigens niet veel bekend is. Raar, want als je vader zo bekend was door te vertellen dat Hij de Messias was en de Zoon van God, zou je toch op zijn minst verwachten dat deze jongeman zich als de kleinzoon van God had gemanifesteerd. Weliswaar niet zo'n hoge positie als zijn vader, maar toch hoog genoeg om er de nodige bekendheid mee te krijgen.

Als dit nu allemaal waar zou zijn, dan vraag je je vervolgens af waarom die apostelen na de dood van Jezus zo'n ophef over Hem en over Zijn leer hebben gemaakt. Als Jezus toch maar een gewone vent ergens uit het halfachterlijke Bethleem was, waarom dan vier evangeliën over Hem schrijven? Waarom dan de toen bekende wereld heel ver van huis uitzwerven om Zijn leer te verkondigen? Tenslotte waren het ook maar eenvoudige mensen. En er was toch behoorlijk wat lef voor nodig om helemaal naar Griekenland of Italië te trekken om daar een leer te gaan verkondigen van een man die beweerde de Zoon van de eeuwige God en de Grote Verlosser van de mensheid te zijn. Waarom zouden ze dat doen als diezelfde man samen met vrouw en zoon ergens in een graf lag te vergaan? En je dan ook nog eens omwille van diezelfde Jezus te laten kruisigen?

Dat doe je niet als je niet de heilige overtuiging hebt dat Jezus daadwerkelijk de Zoon van God is en dat Hij eeuwig leeft. Voor een goeie vriend doe je veel, maar je laat je niet op een akelige manier namens hem vermoorden.

En dan nog los van dit alles: een bekende filmproducent, die de opgraving van het graf van Jezus mede gefinancierd heeft, maakt het hele verhaal over die grafvondst niet echt geloofwaardiger.

Ach, het verhaal past leuk in de hele serie detectives over geheime documenten, verloren geraakte evangeliën, codes en andere dingen waar je boeiende boeken over kunt schrijven. Er is zelfs al een boek verschenen over de vondst van het graf van Jezus met alle gevolgen van dien. Dus wat dat betreft zijn de ontdekkers van dit graf te laat.

Boeiend zijn die boeken. Spannend van het begin tot het eind. En nu hebben we dus behalve al die boeken en de film van de Da Vinci-code ook een echt graf van Jezus.

Ik ben alleen maar heel erg benieuwd wanneer de mensen eindelijk de echte Jezus zelf gaan ontdekken.

Pastoor Pieter Scheepers

Pasen: vroeger en nu

Hoe vierde je vroeger het paasfeest en wat betekent Pasen anno 2009 voor jou? Wij vroegen het aan een aantal parochianen. Een bloemlezing uit hun antwoorden.

Herinneringen aan vroeger

De voorbereidingstijd op Pasen was voor velen tevens de voorbereiding op het nieuwe voorjaar en de naderende lente: het hele huis en de tuin moesten worden schoongemaakt voor de komst van de paashaas. Er werden nieuwe kleren voor Pasen gekocht: de winterkleren werden opgeruimd, want de lente was in aantocht en velen keken er naar uit! Over nieuwe kleren gesproken: voor vrouwen en jonge meisjes waren nieuwe kleren helemaal van groot belang. Terug uit de hoogmis op paaszondag vertelden de dames altijd uitvoerig en soms met een tikje jaloezie over de nieuwe kleren van andere vrouwelijke kerkgangers.

Omdat je als mens nogal eens de fout inging, kon je je ziertje schoonwassen met de paasbiecht. In de weken voorafgaand aan Pasen (die vanwege het sobere karakter niet zelden als 'saai' werden beleefd) werden ook de eieren geschilderd, vaak die van de eigen kippen. Er waren er zelfs, die in hun kippenhok door de burenschilderde eieren aantreffen!

“De diepere betekenis van het paasfeest is mij vroeger helemaal ontgaan. Wat moet je als kind ook met het verhaal van een mens die op een gruwelijke manier sterft en dan opeens verrezen is? Wat me nog wel helder bij staat is de sfeer van totale somberheid, die over heel de goede week hing. Er heerste zowel thuis als op school een soort grafstemming. En aan de vieringen in de kerk kwam geen einde.... Als kind zag ik altijd erg tegen deze week op. Maar gelukkig sloeg de stemming op zaterdagmorgen om 12 uur, als alle kerkklokken luidden, totaal om: vastentrommelte eindelijk open, eieren schilderen, paasbeste kleren aan!”

In de herinnering van de meesten vormde de Goede Week met zijn mooie verhalen het hoogtepunt van het kerkelijk jaar: de voetwassing en wijdingsplechtigheid van de Heilige Oliën op Witte Donderdag, de Mattheus Passion en de kruisweg op Goede Vrijdag om 15.00 uur, Jezus aan het kruis gestorven om mensen te redden van hel of vagevuur. Mensen

die op het land aan het werken waren, knielden op dat tijdstip vaak neer om even stil te staan bij het sterven van Jezus. Op Paaszaterdag de plechtige Paaswake – en speciaal het ‘Exsultet’ of het ‘Levate, flectamus genua’ als het licht vanuit het donker werd binnengedragen – als ‘topper’. En voorafgaand aan de Paaswake de vroege Metten op Paaszaterdag, om 12 uur ’s middags gevolgd door uitbundig klokgelui, wanneer de klokken terugkwamen uit Rome. Vanaf dat moment werden de paaseitjes uit de kast gehaald, mochten de vastentrommeltjes open of kon er weer een sigaretje worden opgestoken. Einde vastentijd.

Op zondagochtend was de plechtige Paasmis. Jezus eerst dood en daarna levend: je werd toch wel geraakt door dit bijzondere verhaal. Daarna het zoeken van verstopte paaseieren, gevolgd door een feestelijk paasontbijt met hard gekookte eieren, soms zelfs een paashaas van papier maché op tafel. Een bijzondere gewoonte was het om ’s middags naar de zogenaamde ‘Paasberg’ te gaan. Daar kwam veel jeugd bij elkaar en altijd draaide dat uit op ruzie en vechten tussen jongelui van het ene dorp met die van het andere dorp. En dan waren er tot slot ’s avonds de paasvespers.

“Als volwassene – en wellicht ook door levenservaring en de invloed van de tijdgeest – kijk ik anders dan vroeger naar het paasfeest en trek ik een vergelijking met het feest van de lente. Ik zie een parallel tussen de verrijzenis van Christus en de verrijzenis van de natuur; het nieuwe leven dient zich aan. Ook voor de mensen begint een nieuw begin; we treden letterlijk weer meer naar buiten, ontmoeten elkaar en leggen zo weer nieuwe contacten. Kortom, het paasfeest betekent voor mij: de herrijzenis van Christus en de herrijzenis van de natuur, van de mensheid. Een nieuw leven, een nieuw begin, een hoopvolle toekomst.”

Betekenis nu

De tijd voorafgaand aan Pasen is nu voor vrijwel iedereen een tijd van bezinning en overdenken wat het leven van je verwacht en wat je terug kunt doen. Proberen een mens met hoop te zijn. “Leven in het besef en verbondenheid met de wereld om me heen om zo bij de bron van liefde voor de aarde, mensheid en natuur te komen en te kunnen groeien van mijn egoïstisch zelf naar een ecologisch zelf.” “Geloven dat je leven niet stil mag staan, dat het anders kan worden voor jezelf, maar ook voor mensen dichtbij en veraf.” “Eindpunt van weken jezelf onder de loep nemen,

proberen meer mens te worden en zo een nieuw begin ervaren.” “In de hoop dat er iets van geloofsversterking en geloofsbeleving in je ontvlamt.” Vooral de aloude verhalen die rond Pasen steeds weer opnieuw verteld worden spreken aan: helder, herkenbaar en belevingsvol. En met Pasen de verhalen rond licht en vuur: ze voeden het geloof in het onoverwinnelijk leven van Jezus, hij is niet dood, hij leeft! De meesten denken eerder aan opstanding dan verrijzenis, eerder aan verrijzenis dan aan dood. Opstanding om verwachtingsvol kracht uit te putten voor je eigen levenssituatie: “Als je goed luistert is je eigen last weer een stukje lichter”.

“Met het ouder worden ben ik het paasfeest steeds meer gaan begrijpen en waarderen. Ik ervaar het nu als een grootser gebeuren dan Kerstmis. Een mens is voor ons dwars door alle ellende van lijden en dood gegaan om tot verlossing te komen. Van donker naar licht, van verdriet naar vreugde, een nieuw bestaan, nieuwe kansen. Prachtig is het toch dat alles wat nu in de natuur gebeurt, deze symboliek bevestigt. Pasen is zo voor mij het feest van bemoediging, van hoop en vertrouwen in de toekomst.”

Pasen is: verrijzenis, alleluja! Feest van het licht, van het nieuwe leven, nieuw begin. Het blijft een lastig punt, die verrijzenis uit de doden. “Wel kan ik uit de voeten met het beeld, dat Jezus door zijn leerlingen ervaren werd als de Levende en dat deze ervaring hen geïnspireerd heeft om van zijn boodschap te gaan getuigen.”

Wonderlijk: na 2000 jaar kunnen we ons nog steeds laten inspireren door de persoon en de boodschap van Jezus Christus. Heel bijzonder eigenlijk, en vaak vergeten: vrouwen waren het die als eersten het goede nieuws van Jezus' opstanding mochten verkondigen!

Jan Simons

Met dank aan Ton Borsboom, Cyril van Boxmeer, Toke Clijssen, Victoire Geerts, John van Horen, Nico Kwantes, Peter Maas, Henk Robben, Niek Rijniers, Theo Robben, Mieke Schijvens, Barbara Terlau.

In vuur en vlam

Ontwikkeling en betekenis van het Pinksterfeest

“ **A**ls Pasen en Pinksteren op één dag vallen”, hoor je ouders wel eens zeggen wanneer een van hun tieners voor de zoveelste keer begint te zeuren over de blu-ray speler of de Nintendo Wii met gsm, die nu eindelijk maar eens moet worden aangeschaft. Waarmee de niets vermoedende ouders willen aangeven, dat deze aankoop voorlopig nog even wordt uitgesteld, en dat ze belangrijker dingen aan hun hoofd hebben. Bijbelvaste tieners (!?) zouden hun pa of ma onmiddellijk met een tekst uit Johannes 20 om de oren kunnen slaan, want “in de avond van die eerste dag van de week ... kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en blies over hen en zei: ‘Ontvangt de heilige Geest’ ”. Pasen en Pinksteren op één dag: als het aan Johannes lag, stond de Nintendo Wii nog vóór het weekend in de huiskamer!

Oorsprong en ontwikkeling in het jodendom

Oorspronkelijk was Pinksteren een landbouw- of oogstfeest. Op die dag vierde het joodse volk het binnenhalen van de eerste vruchten van het veld. Men wilde God danken voor de opbrengst van de aarde en de vruchten heiligen. Het feest werd zeven weken na Pasen gevierd. Vandaar ook de andere benaming voor dit feest: het ‘Wekenfeest’ ofwel ‘Dag van de eerste vruchten van het veld’. In het Grieks werd het ‘Pentecoste’ (vijftig dagen na Pasen) genoemd. Via verdere verbastering komen we dan tenslotte terecht bij ons woord ‘Pinksteren’.

In de loop der tijden heeft het pinksterfeest in de joodse traditie verschillende veranderingen ondergaan. Toen de joden na de uittocht uit Egypte het beloofde land Kanaän bereikten en zich daar vestigden, werden ze waarschijnlijk geconfronteerd met dit oogstfeest dat in de plaatselijke heiligdommen gevierd werd. De tempelbouw in Jeruzalem als centrale cultusplaats was er de oorzaak van dat het karakter van dit feest langzaam veranderde van oogstfeest naar pelgrimsfeest. Een feest in Jeruzalem ter gedachtenis aan de tocht van het volk door de woestijn en het ontvangen van de Tien Woorden op de berg Sinai. Pelgrims die in Jeruzalem waren om de vijftigste dag na Pasen – Pinksteren dus – mee te vieren, maakten er meer en meer een gebruik van om op de veertigste dag na Pasen naar de

Olijfberg te gaan om de Hemelvaart van Jezus te gedenken. Waarschijnlijk lag aan dit gebruik een vrome volksdevotie ten grondslag: men wilde de dag herdenken, dat Jezus afscheid nam van zijn leerlingen.

Langzaam maar zeker ontwikkelt Hemelvaartsdag zich tot een apart feest, dat helemaal los komt te staan van het Pinksterfeest. In de middeleeuwen was de all-round-visie van de kerkvaders op de eenheid tussen Pasen, Hemelvaart en Pinksteren zó verengd, dat er feitelijk alleen nog sprake was van een opeenvolgende reeks feesten. Van een inhoudelijke samenhang was nauwelijks of geen sprake meer. Van de evangelisten vermelden alleen Lucas en Marcus de gebeurtenis van Hemelvaart. De passages die hierover gaan zijn echter heel omstreden en wijzen er vrijwel zeker op, dat er aanvankelijk geen onderscheid werd gemaakt tussen Pasen, Hemelvaart en Pinksteren; net zoals bij Johannes, waar Pasen en Pinksteren op één dag vielen.

Ontwikkeling in het christendom

Voor de christenen heeft het pinksterfeest een andere, nieuwe inhoud gekregen. Het ontwikkelde zich tot het feest van de zending en de gave van de geest door Jezus van Nazaret en daarmee van de voltooiing van de verlossing. Pinksteren werd daardoor tevens het feest van de voor het eerst naar buiten tredende kerk.

Met Pinksteren vieren en gedenken we dat de eerste leerlingen en volgelingen van Jezus Gods geest ontvingen. We noemen deze geest meestal 'Heilige Geest'. Heilig betekent heel, heelmakend. Dit 'heilig' staat vaak in tegenstelling tot een geest die bij mensen nogal eens onenigheid en kwaad teweegbrengt, dus niet heelmakend is, geen heil brengt.

De grootste levenskracht is onze adem. Adem houdt ons in leven. Als je een tekort aan adem hebt, in ademnood komt, word je krachteloos. Je kunt niets meer doen. Als alle leven verdwijnt, spreken we van 'de laatste adem uitblazen'. En mond-op-mond-beademing passen we toe als bij iemand het leven langzaam maar zeker dreigt weg te glijden. Zoals lucht die we in- en uitademen, zo is Gods geest in ons en tussen ons.

In de bijbel wordt vaak gesproken over adem, levensadem, levenskracht, levensgeest. En dan gaat het telkens over Gods geest. De profeet Ezechiël heeft daar een schitterend bemoedigend verhaal over. Hij voelt het als een opdracht om het volk Israël dat als dorre beenderen her en der levenloos en doods verspreid ligt, nieuw leven in te blazen. De geest moet weer over hen komen. De hoop was vervlogen, het leven was weg, maar Gods geest zal als een levenskracht weer hoop en toekomst geven.

In het pinksterverhaal wordt ook het beeld van wind en storm gebruikt. “Plotseling kwam er uit de hemel een gedruis alsof er een hevige wind opstak en heel het huis waar zij gezeten waren, was er vol van.” De wind is ongrijpbaar, maar hij is er wel. Je kunt hem voelen. Hij gaat als het ware dwars door je heen. Hij verfrist en brengt in beweging.

De Heilige Geest wordt vaak ook voorgesteld als een duif. De duif is het teken van vrede, teken van een nieuwe boodschap. En daarbij kun je ook denken aan het verhaal van de zondvloed en de ark van Noach. Volgens dat verhaal stond de aarde helemaal onder water; een onleefbare, onheilspellende en hopeloze situatie. Maar als het water dan gaat zakken, stuurt Noach er een duif op uit die fladderend na enige tijd weer terug komt met een takje groen in zijn snavel. Teken van hoop, vrede, toekomst. De aarde lijkt weer bewoonbaar te worden. Een duif daalt neer, boodschapper van nieuw leven, nieuwe zin.

Bij de doop van Jezus door Johannes in de Jordaan getuigde Johannes: “Ik heb de geest als een duif uit de hemel zien neerdalen en hij bleef op Hem rusten.”

Tenslotte is er het beeld van vuur. Vuur als warmte. Vuur dat figuurlijk in je kan branden en jezelf vol vuur maakt. Het zet je ‘in vuur en vlam’. Mozes ontmoet God in het vuur van een doornenstruik. God gaat de Hebreëen op hun levensweg door de woestijn voor als een vuurzuil. En ook in het verhaal uit Handelingen komt het beeld van vuur voor: “Er verscheen hen iets dat op vuur geleek en dat zich, in tongen verdeeld, op ieder van hen neerzette.”

Jan Simons

Ogen en oren van Berkel-Enschot

Gesprek met Ad van der Bruggen, voorzitter Dorpsraad

Een dorpsraad. Ofwel een aantal mensen dat namens of voor een dorp raad geeft, adviseert met betrekking tot wel en wee van dat dorp. Is dat in deze tijd nodig? En dan nog wel voor een echt forensendorp als Berkel-Enschot? Ik wist van het bestaan van de dorpsraad, maar wist eigenlijk niet precies wat de raad deed.

Massage-olie

Voorafgaand aan het gesprek met voorzitter Ad van der Bruggen heb ik de website van de raad erbij gepakt en ben ik gaan googlen op de naam. Beide zijn interessant. De website is bescheiden, zakelijk en goed gestructureerd. Het google-resultaat laat verrassend veel hits zien: veelal op interessante onderwerpen en steeds wordt de dorpsraad een belangrijke rol toegedicht. Tijdens het gesprek met Ad van der Bruggen blijkt dit in de praktijk ook zo te zijn: de dorpsraad speelt een rol op de achtergrond, zakelijk en op argumenten gebaseerd. Daarbij is men graag de massageolie die in sommige overlegsituaties soms nodig is om tot resultaat te komen in plaats van op de voorgrond een stempel te willen drukken op onderhandelingen. En dat lukt ze goed.

Ogen en oren

De gemeente betreft de dorpsraad graag bij de toekomstontwikkelingen van Berkel-Enschot en bewoners maken vele zaken via de dorpsraad bij de gemeente aanhangig of gebruiken de dorpsraad om een onderling geschil op te lossen. Volgens Ad van der Bruggen werkt dit naar beide kanten zeer positief: gemeentelijke besluitvormingsprocessen kunnen immers eenvoudiger verlopen en in plaats van formele inspraakavonden kunnen zaken soms ook onderling worden opgelost. Dat de bewoners de dorpsraad veelvuldig raadplegen bewijst ook het aantal in- en uitgaande poststukken dat wordt behandeld: vorig jaar zijn dit er meer dan 1.000 geweest! “We zijn dus in eerste instantie de ogen en oren van het dorp en maken die ambtelijk bruikbaar voor de gemeente”, aldus Van der Bruggen.

Serieuze gesprekspartner

De dorpsraad wil graag een democratische afspiegeling zijn van het dorp. Dit lukt volgens Van der Bruggen goed: “We hebben veel en goede vrijwilligers en dekken met hen bijna alle maatschappelijke terreinen af, in de zin van specialistische kennis die nodig is om zowel voor bewoners als voor de gemeente een serieuze gesprekspartner te zijn. Het is alleen lastig om 30- tot 50-jarigen aan de dorpsraad te binden, zeg maar het maatschappelijke middenveld.” Dit ziet Van der Bruggen als een groot gemis en hij nodigt hen dan ook graag uit zich bij de dorpsraad te melden.

Behoud van dorps karakter

Naast de formele besluitvormingsprocessen en het oplossend vermogen van de dorpsraad bewaakt zij ook het dorpse karakter van Berkel-Enschot. Ad van der Bruggen: “Na de eerdere uitbreiding van Berkel-Enschot van 2.000 naar zo’n 10.000 inwoners groeit ons dorp via de aanleg van de Overhoeken van 10.000 naar 17.500 inwoners. Dit zijn hele forse stappen voor een gemeenschap van een dergelijke omvang. Wij sturen daarbij aan op het behoud van het dorpse karakter van Berkel-Enschot. Er wordt nu bijvoorbeeld rekening gehouden met de door ons bepleite heterogene samenstelling en bestaat bijvoorbeeld 26% van de nieuwe woningen uit sociale woningbouw. Daarnaast hebben we ons sterk gemaakt voor voldoende voorzieningen voor ouderen.” Waarom is het eigenlijk zo belangrijk om een dorpskarakter te bewaren? Volgens Ad van der Bruggen wordt de maatschappij steeds armer als de eerste schil van goed gevoel van leven/wonen weg is. Een dorpsgevoel kan daarvoor zorgen. Daarnaast is een dorp veelal een krachtig vangnetwerk voor wat meer kwetsbare mensen. “In wezen”, geeft Ad van der Bruggen aan, “schept een dorps karakter structuren die de maatschappij doorzichtig maken en die ‘codes’ of moraal in zich hebben en daardoor kaders en veiligheden bieden.”

Gezamenlijk huis

Op mijn vraag of de dorpsraad veel samen optrekt met onze parochie antwoordt Ad van der Bruggen dat men elkaar uiteraard kent, maar bewust niet veel samen doet, omdat “je daarmee het risico loopt je teveel met één bepaalde instelling te identificeren.” “Maar”, vervolgt hij, “in Berkel-Enschot zijn meer dan 65 instellingen/verenigingen die samen ‘het huis

Berkel-Enschot' vormen. De dorpsraad zie ik daarbij als de 'zeep' die vroeger in de specie ging om die lekker soepel te maken. De voetbalclub, de kroeg, de dorpsraad en de kerk verdragen elkaar heel goed, want ze dragen alle bij aan het welzijn van de bewoners. En al die vrijwilligers samen maken het leven van ons allen beter."

Vincent van Baaren

COMMISSIES VAN DE DORPSRAAD

- De *commissie Sport en Cultuur* ondersteunt organisaties van sport en cultuur en wil bijdragen aan versterking van de kwaliteit.
- De *commissie Welzijn* wil op het hele terrein van het bestaande dorp de belangen van de inwoners mee bewaken. Hierbij gaat het vooral over de structurele vragen omtrent wonen, welzijn & veiligheid.
- De *commissie Buurtactiviteiten* inventariseert fysieke, materiële problemen en adviseert oplossingen.
- De *Subsidiecommissie* adviseert de Dorpsraad over subsidieaanvragen voor 'Verrijk-je-wijk-activiteiten'.
- De *commissie Overhoeken* wil de veranderingen door de explosieve groei van 10.000 naar 17.500 inwoners zo goed mogelijk laten verlopen en geeft daarover gevraagd en ongevraagd adviezen aan de gemeente.

Amos, op de bres voor gerechtigheid (1)

N a twee eerdere series artikelen over resp. *Wat geloven wij eigenlijk?* en *Vrouwen in de bijbel*, starten wij met Amos een nieuwe serie bijdragen in dit blad: *over bijbelse profeten. Wat was hun boodschap en wat kan deze in onze huidige tijd betekenen?*

Amos: een hardwerkende veehouder en vijgenkweker uit Tekoa. Een man van de provincie Juda aan de rand van de woestijn, zo'n 15 kilometer ten zuiden van Jeruzalem. De nieuwsberichten van zijn dagen melden dat het slecht gaat. Niet alleen in zijn eigen land, maar ook in de omringende landen en vooral in het noorden van Israël. Het heeft er maanden niet geregend, de oogsten mislukken met hongersnood als gevolg. En ook: woekerprijzen op de markten en rijke lui die een ongewoon luxueus leven leiden en geen oog hebben voor een rechtvaardige verdeling in de samenleving.

Wat bezielt Amos?

En de boer Amos denkt na en vraagt zich af: “Waarom gebeuren er zulke dingen? Waarom overkomt ons dit alles?” Misschien heeft hij wel gedacht: “Als het zo doorgaat, loopt het faliekant fout.” Vanuit zijn boerenbestaan spreekt God tot Amos; hij roept hem weg om als profeet op te treden; als Gods woordvoerder naar het noorden te trekken. Hij moet als ziener, als iemand die door heeft wat er sociaal en politiek speelt, gaan profeteren in de oude cultusplaats Bethel. Zijn boodschap is helder en confronterend: “Jullie vertrappen de zwakken in de samenleving, ontnemen de armen hun recht.”

Met deze boodschap maakt Amos zich bepaald niet geliefd, want hij ontpopt zich als een donderpredikant. Hij neemt het op voor de kleine man van de straat, de vrouw uit het volk. Hij gebruikt daarbij vaak harde woorden en ruige beelden, ontleend aan de natuur van het boerenbestaan.

Actuele boodschap

Waar zijn wijzelf in dit verhaal? Wat heeft dat nu en hier voor mij en voor ons te betekenen?

Amos morrelt aan mijn deur en bij zijn binnenkomst vraag ik mij af: “Moeten mijn keuzes ook niet resoluter zijn? Als ik, als gelovige christen, op wil komen voor hen die tussen de wal en het schip terecht zijn gekomen en daar proberen te overleven, moet ik daar dan niet daadwerkelijk consequenties uit trekken? Ik ben immers ook aanhanger van Gods volk.” Of moeten we ons schuldig voelen omdat het ons goed gaat? Nee, dat hoeft echt niet. Als onze rijkdom eerlijk is verkregen, hoeven we ons niet schuldig te voelen. Maar het is goed en belangrijk om onszelf voortdurend af te vragen: “Heb jij oog en oor voor de mensen die bescherming en hulp nodig hebben? Wat doe je als christen, als mens in de samenleving van vandaag, in dorp, in mijn wijk? Is onze rijkdom eerlijk verkregen? Krijgen de arme landen een eerlijke prijs voor grondstoffen? Maar ook: delen we onze welvaart in voldoende mate met hen?”

We mogen weten dat we geen ijzer met handen kunnen breken; armoede is een complex vraagstuk en dat is niet alleen met geld op te lossen. Maar onze belangstelling voor het lot van de gekwetste medemens, de geschonden wereld van lucht en water, dieren en planten mag niet verslappen.

Amos wil ons onrustig maken.

Zr. Mel Heuver

Kerstfeest – Paasfeest – Pinksterfeest

Vraag een willekeurig iemand op straat naar de religieuze betekenis van Pinksteren en je zult heel waarschijnlijk als antwoord krijgen: “Geen idee”. Pinksteren is voor vrijwel iedereen een synoniem voor een zonnig, lang weekend in mei, of misschien iets met de meiboom, of pinksterbruiden, of bloesemtochten, pinksterbloemen? Wellicht zijn er ouderen die Pinksteren in verband brengen met de sacramentsprocessie en de met bloemenkransen getooide bruidjes en de kermis.

Pinksteren en de gelovige

Ook bij gelovige mensen zal lang niet altijd de christelijke betekenis van het Pinksterfeest bekend zijn en zeker is dat het in de trilogie van Kerstmis-Pasen-Pinksteren nauwelijks leeft. De gelovige heeft er weinig mee en misschien weet de kerk er ook niet zo goed raad mee. Wonderlijk eigenlijk, want je zou kunnen zeggen dat juist het pinkstergebeuren – de uitstorting van de heilige Geest, het spreken met vreemde tongen en de zendingsofdracht – gezien zou kunnen worden als de geboorte van het christendom, het moment dat aan de apostelen de opdracht wordt gegeven de ‘blijde boodschap’ te verspreiden over de wereld, daarbij gesteund door de heilige Geest. Natuurlijk is er in de geschiedenis van het christendom van tijd tot tijd gerichte aandacht geweest voor het pinkstergebeuren en uit deze tijd moet je dan zeker de Pinksterbeweging noemen.

De Pinksterbeweging

In het begin van de twintigste eeuw ontstond in de VS een opwekkingsbeweging, waar de volwassen doop met de heilige Geest centraal stond en tongentaal werd beschouwd als bewijs van deze doop. Het was een multiraciale beweging, wat voor het zuiden van de VS zeker in die tijd als zeer opmerkelijk mag worden beschouwd. Zij noemden zich Pinkstergemeente en kozen als voorbeeld voor hun handel en wandel de eerste christengemeenten, zoals uitvoerig beschreven in het boek *Handelingen*. Al snel sloeg de vonk over en ontstonden er over de hele wereld Pinkstergemeenten. In Nederland vond de eerste pinksterdoop

plaats in 1907. Vandaag de dag wordt het aantal Pinkstergemeenteleden wereldwijd geschat op ruim 400 miljoen.

Enkele kenmerken: elke gemeente is zelfstandig, maar kan zich bij een koepel aansluiten; de nadruk ligt op beleefd geloof, er wordt dan ook aangedrongen op bekering en actief zijn (bekering wil o.a. zeggen: een persoonlijke relatie aangaan met God); hechte gemeenschap; de bijbel heeft absoluut gezag boven de (geloofs)belijdenis; God is aanwezig in de gemeente door de heilige Geest; geloven in een actieve heilige Geest; handoplegging en genezing door gebed; openbaar getuigen, ook gezamenlijk door zang; er zijn geen speciaal opgeleide voorgangers. Op internet kun je uitgebreide info vinden, bijvoorbeeld www.pgalkmaar.nl.

Een bezoek aan onze Pinksterzusters en -broeders

Zondag 8 maart jl. was ik om 13.00 uur bij de Opstandingskerk aan de Prof. Cobbenhagenlaan om een dienst van een Pinkstergemeente bij te wonen. Deze kerk is van de Protestantse Kerk Nederland; de Pinkstergemeente maakt er gebruik van. Ik word hartelijk welkom geheten, zoek een plaats achterin en ontvang een Bijbel en een omvangrijke liederenbundel. De kerkruimte loopt goed vol: uiteindelijk zijn er zo'n 80 mensen, jong en oud, blank en bruin. Een klein uur eren, loven, prijzen en danken zij door zang en gebed God, Jezus en de H. Geest onder begeleiding van een combo en een voorzangster. Iedereen zingt en bidt mee met overtuiging, is ook opgewekt. Vervolgens is er tijd voor getuigenissen. Daarna is er de verkondiging; preek is niet het juiste woord, want er wordt veelvuldig verwezen naar teksten uit het Oude en Nieuwe Testament, waarbij ik zie dat men de teksten opzoekt en aantekeningen maakt, duidelijk bedoeld om het thuis nog eens door te nemen. Ik blijf nog aardig thuis te zijn in de Bijbel en ik hoef dus geen gebruik te maken van de aan geboden hulp bij het opzoeken. Het sluitstuk is de viering van het laatste avondmaal, waarbij de bekende tekst "Neemt en eet..." wordt uitgesproken en brood en wijn rondgebracht. De dienst wordt afgesloten met een dankgebed en Gods zegen. Een bijzondere ervaring met mensen van goede wil. Pinksteren is toch dichtbij!

Eldert Baan

Licht – ruimte – rust

“Licht – ruimte – rust”: deze drie woorden staan in verlichte letters naast de ingang van de kapel van het St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg. De voormalige kapel is in de afgelopen maanden grondig verbouwd en vernieuwd tot stilte- en gebedsruimte. Geworteld in de katholieke traditie, biedt het nieuwe stiltecentrum gastvrijheid aan een veelkleurig palet van mensen en levensbeschouwingen. Met een feestelijke bijeenkomst werd de kapel op 29 januari jl. heropend.

De nieuwe ruimte is cirkelvormig opgezet met nieuw meubilair, verlichting en meer ramen. Ze straalt vooral licht, ruimte en rust uit. Nieuwe en oude elementen zijn er met elkaar verenigd. Zo branden bij binnenkomst voor de aloude Maria-icoon uit de kapel van het voormalige St. Elisabethziekenhuis tientallen lichtjes (jaarlijks worden er meer dan 13.000 aangestoken!), terwijl even verderop een rond kleed met gebedsmatje richting oosten ligt met de koran op een standaard. Ook twee ‘oude’ glas-in-lood ramen met Jozef en Maria brengen licht en kleur in de nieuwe gebedsruimte. Het pastorale team hoopt met de nieuwe ruimte een plaats te kunnen bieden aan alle mensen met verschillende levensbeschouwingen en achtergronden, die – in tijden van ziekte, slecht nieuws en crisis – zoeken naar licht, ruimte, rust, bezinning, gebed, kracht of troost.

Een bijzonder element in de vernieuwde ruimte is de Vlinderboom: een monumentje dat een herinnering wil zijn aan kinderen die in het ziekenhuis zijn overleden, o.a. tijdens de zwangerschap, maar ook in de eerste weken daarna. Het is een plaats waar ouders en anderen deze kinderen kunnen gedenken. Het monument is gemaakt door Jeanne van Midde en vervaardigd uit brons, steen en ijzer. Het bestaat uit enkele kale takken met daarop fladderende vlinders in allerlei soorten en maten. Vlinders die niet alleen het symbool zijn van de onsterfelijke ziel en de kortstondigheid van het leven, maar ook staan voor tederheid, vluchtigheid en speelsheid. De initiatiefneemster voor dit monument was Marjon van Dooren, verpleegkundige op de verloskamers. Zij hoopt dat veel mensen bij het

monumentje even kunnen nadenken over de verdrietige gebeurtenis die hen is overkomen, waar ze troost kunnen vinden, een kaarsje kunnen opsteken en misschien een beetje steun vinden.

Als u eens een keer in het St. Elisabeth Ziekenhuis komt, loop dan gerust even binnen in de nieuwe stilteruimte: het is een plek waar je een moment tot rust kunt komen en je gedachten de vrije loop kunt laten. Sinds jaar en dag ligt in de kapel een boek waarin mensen hun lief en leed, verlangen en gebed kunnen neerschrijven. Ook uw zorg of dank kunt u daar neerleggen. Het zal u ongetwijfeld goed doen.

Jan Simons

VACATURES

versterking voor de poetsploeg m/v

Onze kerkpoetsploeg kan aanvulling gebruiken. Er zijn op dit moment drie groepjes van zes personen. Elk groepje is een keer per negen weken aan de beurt op maandag- of dinsdagochtend van 9.00u. tot 10.30u.

tuinmannen

Er zijn op dit moment twee groepjes van vier personen. Elke groep is een keer per maand aan de beurt, op donderdag of vrijdagochtend van 9.00u. tot 10.30u. In de wintermaanden wordt niet gewerkt.

Geboden wordt: gezelligheid, koffie en een keer per jaar een vrijwilligersfeest.
Meer informatie en aanmelden via het parochiecentrum: 5331215.

Evolutie, toeval of ontwerp? (4 – slot)

Is de mens een schitterend ongeluk of is hij het gevolg van een doelbewuste keuze? Met andere woorden: is er sprake van een scheppingsdaad van of door God? In het christendom staat de scheppingsgedachte centraal. De evolutietheorie is scherp veroordeeld en van de hand gewezen. Het Tweede Vaticaans Concilie is mede onder druk van de feiten schoorvoetend tot de erkenning van deze theorie gekomen. Met name het denken van de Jezuïet pater Pierre Teilhard de Chardin heeft hierin een rol gespeeld. Hoe moeten wij ons de schepping voorstellen in het licht van de evolutietheorie?

Alhoewel het denken van Teilhard de Chardin uit de mode is geraakt, treffen wij bij steeds meer denkers sporen aan van zijn wijze van denken over de materie. Teilhard de Chardin heeft zijn gedachten over de evolutie op papier gezet. In zijn belangwekkende boek *Het Goddelijk Milieu* beschrijft hij de kosmos als bezield door het goddelijke. Teilhard gaat uit van de gedachte dat de kosmos een goddelijk milieu is. In dit milieu vindt de evolutie plaats met een bepaald doel: het verschijnen van de mens op aarde. Voor Teilhard was het universum (heelal, kosmos) verwickeld in een geweldige opwaartse beweging naar steeds grotere complexiteit (ingewikkeldheid = zeer samengesteld) en verinnerlijking, van materie (= stof) tot leven, van leven naar geest. Het is een beweging met een doel (en daarin verschilt Teilhard van mening met hen die aannemen dat de evolutie niet doelgericht is), leidend tot het ontstaan van de aarde (geogenese) naar leven (biogenese) en vervolgens tot het ontstaan van geestelijk leven (psychogenese). Anders gezegd: de evolutie is gericht op een doel en dat doel is een langzame bewustwording van de geest, die op de een of andere wijze is verbonden met de materie.

Over de schepping zelf is weinig te zeggen, want – zegt Teilhard – wat wij mensen zien en waarnemen zijn de gevolgen van de scheppingsdaad. Het leven zelf heeft zich ontwikkeld van zeer eenvoudige eencellige organismen tot zeer ingewikkelde organismen, waarvan het ontstaan van de mens het hoogtepunt vormt. Dit is vooral te zien aan de toename van de omvang van de schedel en de inhoud daarvan. Bij de mens heeft de inhoud

haar huidige vorm bereikt. Die celebratie (= toename van de herseninhoud) leidt tot een steeds hoger bewustzijn. De materie – de stof – wordt zich steeds meer bewust van zijn bestaan. Dit komt bij de mens tot volle wasdom in zijn/haar zelfbewustzijn: wij zijn ons bewust van ons bestaan. Volgens Teilhard de Chardin houdt deze ontwikkeling niet op. Uiteindelijk keert de tot volle bewustzijn gekomen geest terug tot haar schepper, tot God, in de volheid van Zijn Geest.

Deze korte verwijzingen naar Teilhard de Chardin doen eigenlijk geen volledig recht aan zijn inspanningen. Het gedachtegoed van Teilhard had een enorme aantrekkingskracht op een hele generatie. Dit kwam voort uit de radicale wijze waarop hij de wetenschap en het christelijk geloof tezamen in één blik omvatte. De totaliteit van zijn visie waarin hij trachtte de natuurwetenschap en het christelijk geloof in een geheel onder te brengen, riep en roept de nodige vragen op. Teilhard de Chardin is binnen de kerk en de orde van de Jezuiten nooit volledig erkend. Integendeel, de vruchten van zijn gedachten over de evolutie mochten niet worden gepubliceerd. Maar hierin komt verandering. Kardinaal Schönborn – de rechterhand van paus Benedictus – heeft zeer recent het volgende over Teilhard de Chardin gezegd: “Bijna als geen ander heeft de wetenschapper en theoloog pater Pierre Teilhard de Chardin SJ getracht de kennis omtrent Christus en de evolutiegedachte nader tot elkaar te brengen. Zijn fascinerende visie is omstreden gebleven en toch vertegenwoordigt deze voor velen een bron van hoop, de hoop dat het geloof in Christus en een wetenschappelijke benadering van de wereld samen ‘onder één noemer’ kunnen worden gebracht: die van *Christus evolutor*.”

Teilhard werd tevens de kans ontnomen in gesprek te geraken met andere wetenschappers. Na zijn dood op paasochtend 1955 is zijn werk door vrienden en zijn secretaresse toch gepubliceerd. Daarvoor mogen wij hen dankbaar zijn. De geschriften van Teilhard brachten bij velen hoop op een christelijke visie op de evolutie. Is het een teken dat juist hij, die zoveel heeft moeten lijden, op paasmorgen werd geroepen door zijn Schepper?

Ton Borsboom sr.

Column

De dag dat ik dit schrijf is de lente begonnen. Het weer laat het ook direct zien: het is fris zonnig en de lucht ziet strak blauw. Hoewel ik de winter ook een heerlijk seizoen vind, is de lente wat mij betreft weer welkom. Veel mensen in mijn omgeving geven het ook aan: “Eindelijk weer de kinderen op straat zien spelen”, “Lekker in de tuin gewerkt”, Vandaag gewoon weer eens een flinke wandeling buiten gemaakt”, etc.

De lente laat letterlijk het nieuwe leven, het nieuwe begin zien. De krokusjes komen op, veel vogels zijn weer terug in ons land en laten zich in de ochtend horen, de mensen leven op en zie je meer buiten bezig zijn. Tijd voor een grote schoonmaak, alle oude troep eruit en een lekkere frisse start maken. We lijken allemaal een nieuwe start te willen maken. Zelfs de beurs neigt deze dagen weer naar boven te kruipen.

Zou het toeval zijn dat het in deze tijd excuses heeft geregend in de media of hoort dit ook bij het opnieuw willen beginnen? Immers, de Van Lanschot-voorman Deckers zei dezer dagen: “Sorry, ik heb het verkeerd gedaan.” Niet dat hij wat fout had gedaan als bankier van Van Lanschot, maar gewoon als bankier in het algemeen. Eurocommissaris Kroes had er spijt van dat ze niet eerder de situatie in de bankenwereld heeft onderzocht. Een mooi moment uiteraard, want de Europese verkiezingen zijn ook halverwege dit jaar en ze schijnt er graag nog een periode als commissaris aan te plakken. En ook de Oostenrijker Fritzl betoogde spijt over wat hij zijn familie heeft aangedaan. Veel meer dan dat kon hij ook niet zeggen, want wat moet je eigenlijk nog zeggen na een zo gruwelijke misdaad.

Misschien wat flauw om het op deze manier weg te schrijven, maar hebben excuses niet eigenlijk pas echt inhoud als je er consequenties aan verbindt? Als je aangeeft, dat het je niet alleen spijt, maar dan ook direct terug treedt als bestuurder bijvoorbeeld. Dan hebben je woorden immers veel meer impact en komt een excuus ook veel geloofwaardiger over. Het wordt anders wel erg gemakkelijk om je excuus aan te bieden en vervolgens weer door te gaan met het leven dat je leefde. Misschien zie ik het te kritisch en moeten we tevreden zijn met het feit dat er überhaupt een “sorry” wordt

uitgesproken en dat je weer opnieuw kunt beginnen. Uiteraard liever geen Japanse toestanden hier; huilend op televisie je excuus aanbieden en daarna eventueel de hand aan jezelf slaan. Nee, dan liever nog een excuus, waaraan geen persoonlijke consequenties worden verbonden.

In de katholieke kerk is daar overigens ook een goede plaats voor. Je kunt naast je excuus aan je medemens uit te spreken ook vragen om je zonden te vergeven via het sacrament van boete en verzoening, ook de biecht genoemd. Niet publiekelijk, maar individueel bij de priester. Of, zoals ik laatst tegenkwam op internet, via de Belgische website www.biechten.be. Je krijgt er direct een penitentie bij!

En dan met frisse moed een nieuw start maken en genieten van het komende voorjaar!

Vincent van Baaren

Vastenactieproject Kankala

Zoals u dat inmiddels gewend bent, is de Vastenactie-collecte ook dit jaar weer bestemd voor de kinderen van Kankala. Het project vangt straatkinderen op en verzorgt onderwijs voor hen. Na het basisonderwijs krijgen de kinderen een vakopleiding: ze leren voor boer, timmerman of metselaar. Als de jongens hun opleiding hebben afgerond, worden ze op weg geholpen met een klein krediet. De meisjes leren hoe ze zichzelf moeten verzorgen, hoe ze een huishouden kunnen runnen, krijgen naailes en werken veel in de groentetuin. In het dorp verbouwen ze zelf hun eigen producten: avocado's, citrusvruchten; maniok, pinda's, zoete aardappelen, soja en koffie en houden ze kippen en konijnen.

Herbebossingsproject

Onlangs is men gestart met een herbebossingsproject. In de omgeving van Kananga worden grote delen van het tropisch woud gekapt om er houtskool van te maken; onmisbaar voor het bereiden van voedsel. Dit heeft ontbossing tot gevolg en daarom zijn er 10.000 jonge acaciaboompjes geplant op kweekterreinen. De boompjes worden in plastic zakjes met vruchtbare aarde in de grond gezet.

Kindsoldaten

Kankala begeleidt sinds enige tijd ook jongeren die als kindsoldaat in de oorlog meegevochten hebben. Men probeert ze weer regelmaat te leren, sommigen leren een vak. Er zijn er ook die onder begeleiding meewerken aan het repareren van wegen die door de oorlog onderkomen zijn. Door de onrustige situatie in Congo zijn er veel meer zwerfkinderen en de armoede is groter dan ooit.

Een medewerkster aan het project schrijft: "Leven in Kananga is: mee leven met families waar de kinderen opgesplitst worden in eetdagen: drie dagen eten de jongens, de drie andere dagen de meisjes en zondag zijn de restjes voor de hele familie. Leven in Kananga is: mee huilen. Elke week sterven tientallen kinderen aan ondervoeding en ziektes zoals: malaria,

tuberculose en aids. Leven in Kananga is: mee zingen bij elke geboorte omdat er hoop is dat dit kind kans op leven heeft! Verwonderlijk hoe deze mensen vreugde en warmte blijven uitstralen!”

In 2008 was de totale opbrengst van de Vastencollecte € 3978,--. Helpt u dit jaar weer mee om de hoop van de kinderen op een betere toekomst levend te houden?

Het vastenzakje dat u in dit nummer vindt, kunt u tot en met Pasen in de bus achter in de kerk doen. U kunt uw bijdrage ook overmaken op

giro 108 37 59 of rabobank 1068 04 030

RK Kerkbestuur St. Caecilia, Berkel-Enschot, o.v.v. KANKALA

Als u meer wilt weten over het leven in Congo: in *De hoogvlaktes* beschrijft Lieve Joris hoe ze te voet door Oost-Congo trekt.

TROOST IK VERLANG NAAR JE

Hoe snijdend en ‘voor altijd’ de dood is, dringt vaak pas ten volle tot je door wanneer je geconfronteerd wordt met het onomkeerbare levenseinde. Altijd zullen we onze geliefden missen en slechts stap voor stap leren we iets van de vroegere vrede en innerlijke rust hervinden. Rouwen... het is een onbeschrijflijk moeilijk proces en het duurt soms heel lang voordat je opnieuw het wonderlijke van de dagen kunt omhelzen.

Iedereen die geïnteresseerd is in dit thema is welkom op **maandag 20 april 2009** om 20.00u. in Scholengemeenschap 2College (Ruiven), Vlierakkerhof 1, Berkel-Enschot, 013-5339006.

Spreekster is **Claire vanden Abbeele**, kunstenares, auteur en therapeute, gespecialiseerd in verliesverwerking.

De toegang is gratis. De zaal is open vanaf 19.30u.

Deze avond is een initiatief van ‘Elkaar Nabij’, werkgroepen rouwbegeleiding van de parochies Berkel-Enschot-Udenhout, parochie Levenskerk Oisterwijk, parochie Moergestel en de Protestantse Gemeente Oisterwijk c.a. en wordt mede mogelijk gemaakt door de Dorpsraden van Berkel-Enschot en Udenhout. Info: 013-5331029 / 013 - 5332137
